

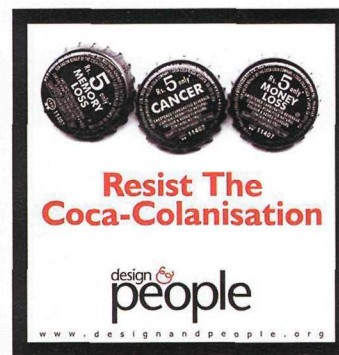
Ontwerpen aan een betere wereld

'Design & People' is een Indiase non-profit vrijwilligersorganisatie die met design en architectuur bijdraagt aan sociale en humanitaire projecten. De oprichters, de broers Suku Dass en Sethu Das, willen met Design & People de levensomstandigheden van arme mensen verbeteren. Hoe doen ze dat, en wat drijft hen daarbij? Lex Veldhoen ging naar India en sprak met hen.

Foto: Lex Veldhoen

Suku Dass, Sethu Das en Caroline Montesinos

Rechterpagina:
Thakidiyel textiles in Pala
Het Deepam auditorium

Lex Veldhoen

Dat ze beiden voor een creatief beroep kozen en 'het grote geld' achter zich lieten, is volgens grafisch ontwerper Sethu Das (33) en architect Suku Dass (35) het gevolg van het feit dat ze opgroeiden temidden van de ontwikkelde, politiek bewuste bevolking van Kerala. Hun vader, Yesudasan, is een bekende spotprenttekenaar, die voor diverse kranten in Kerala werkt. De broers spellen hun achternaam verschillend; een particulier grapje.

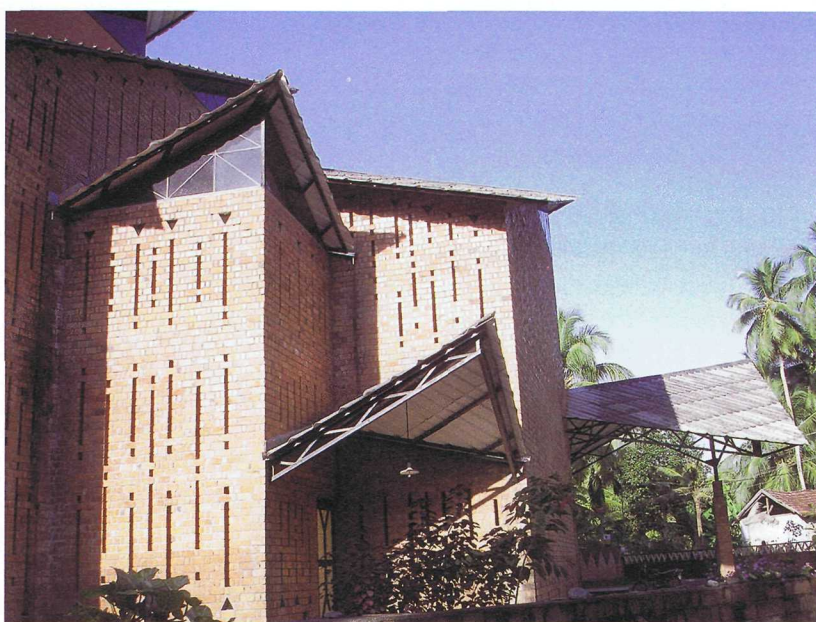
Suku Dass was als kind al geïnteresseerd in kunst. Hij schilderde, ging naar het Fine Arts College in Trivandrum, studeerde vervolgens architectuur en richtte zijn eigen bureau SukuDass Architects op. Sethu Das studeerde design aan het prestigieuze Institute of Technology in Bombay en werkte negen jaar als grafisch ontwerper voor de Economic Times: "Maar de meeste lezers waren alleen geïnteresseerd in de beursberichten, dus was ontwerpen daar een zinloze bezigheid." Tijdens een reis in Dharamsala werd hij zo

geraakt door verhalen van Tibetaanse politieke gevangenen over de Chinese onderdrukking van Tibet dat hij Friends of Tibet (India) oprichtte. Suku steunde hem hierin, en stelde hem na twee jaar voor om samen meer hulpprojecten te opzetten. In 2003 richtten ze gezamenlijk Design & People op.

Tsunami Sethu Das en Suku Dass wonen in hun ouderlijk huis in een voorstad van Cochin, aan de westkust van Kerala. Op een voormalig balkon bouwde Suku zijn kantoor in een on-Indiase, moderne stijl. Binnen werkt een gesluierd meisje aan een computer en aan de muur hangen state of the art impressies van de moderne gebouwen die Suku ontwierp. Sethu heeft een donker werk-kamertje in het souterrain, met een computer en een ouderwetse, ratelende ventilator. Aan de muur hangt een portret van Gandhi naast door Sethu zelf ontworpen posters, waaronder een voor een campagne die Design & People voerde tegen de industriële

vervuiling van de Periyar River die bij Cochin in zee uitmondt. Kort voor de lokale verkiezingen organiseerden ze met een theatergroep een mars langs de rivier onder het motto "Periyar calling, Periyar dying". Suku: "Later begonnen we met kunstenaars ook aan muurschilderingen, maar die zijn nooit afgemaakt. Het was 26 december 2004, de dag van de tsunami."

Financiële basis De missie van Design & People is om te ontwerpen voor mensen in nood. Suku en Sethu organiseerden diverse campagnes en workshops, in samenwerking met bevriende tentoonstellingsmakers, filmers en dichters, ook uit het buitenland. Om dat ideële werk te kunnen doen, verdient Suku met commerciële opdrachten het benodigde geld. Hij ontwerpt shopping-malls, woningbouwprojecten en gebouwen voor amusementsparken. In de kwaliteit van zijn bouwwerken is hij niet erg bereid tot compromissen, waardoor hij regel-

“Ik vraag me af of veel Europese designers van nut zijn voor de maatschappij”

matig opdrachten verliest. Zijn hart ligt meer bij andere projecten, zoals zijn ontwerp van de school Nachiar Vidyalayan, die werd gebouwd van lokale, milieuvriendelijke materialen. De school werd geschonken door een familie die al generaties lang een katoenfabriek bij Vellore bezit, en iets terug wilde doen voor de fabrieksarbeiders. Suku: “Bij zo'n bouwproject is sprake van ideologische motieven en van samenwerking met de mensen zelf. Ik leerde er ook van, bijvoorbeeld om klei en zand te mengen voor muren, waarbij je met je voeten knedend moet aanvoelen wat de juiste verhouding is.”

De meeste niet-commerciële opdrachten van Design & People komen binnen via de website, waarop een formulier staat waarmee mensen met weinig geld steun kunnen aanvragen. Een doorbraak vormde een artikel in het Indiase tijdschrift *Outlook*. Sethu: “Dat hielp ons, maar betekende ook ontzettend veel werk. We zien het liefst dat mensen in ons voetspoor zelf iets opzetten.”

Diverse fronten Inmiddels voerde Design & People actie tegen de Amerikanen in Irak, en met de lokale bevolking werd de strijd aangeboden tegen Coca Cola (dat met zijn fabrieken de grondwaterstand verlaagt, waar boeren onder lijden). Twee posters tonen een blinde man en een zak vol schedels. Sethu: “We maakten die naar aanleiding van een fotoreportage van Raghu Raj over de gevolgen van de chemische ramp in Bhopal. Veel mensen vragen zich af: Waarom al die ellende laten zien? Ze raken verward doordat designers zich met politieke en ecologische onderwerpen inlaten.” Suku: “We werken nu aan het reizend eendagsfilmfestival ‘Conflicts’, over politieke strubbelingen waarvan uiteenlopende bevolkingsgroepen de dupe zijn. Eén documentaire gaat over de Baskenproblematiek. Het festival is met Greenpeace en Falung Gong georganiseerd. Omdat we weinig middelen hebben, organiseren lokale vrienden de filmvoorstellingen, en zij geven vervolgens de

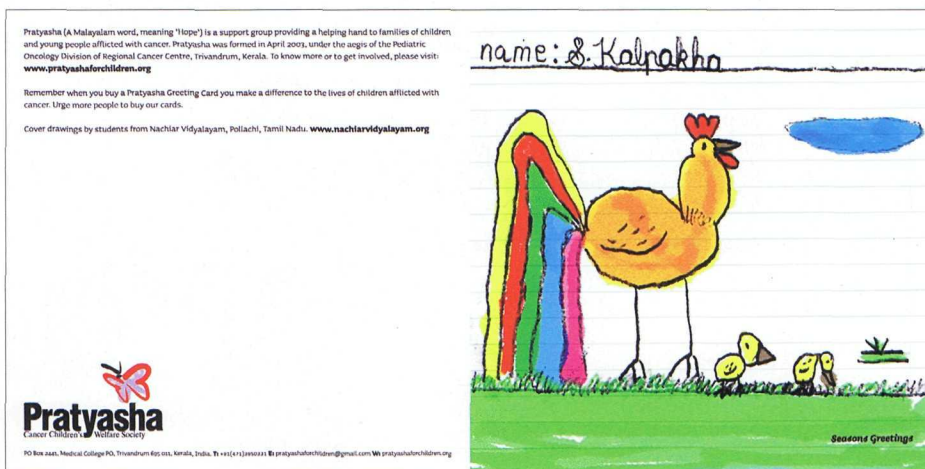
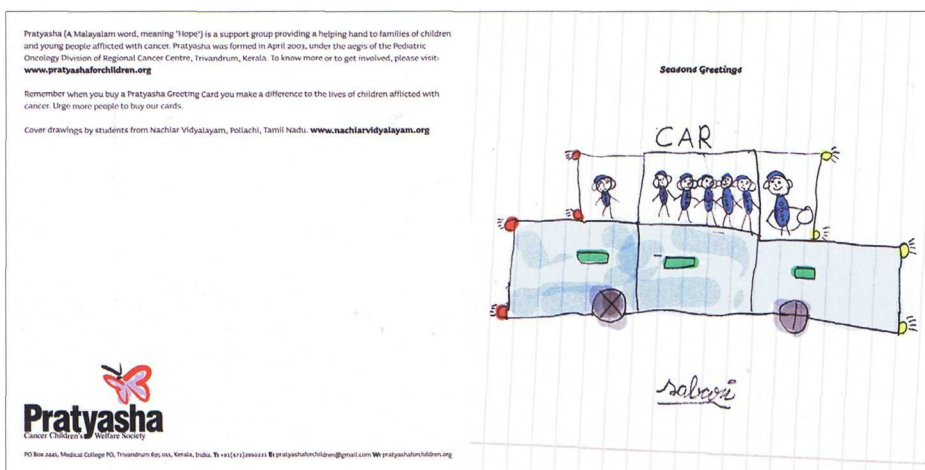
kist met filmmateriaal en posters door aan bevriende kunstenaars en Friends of Tibet-groepen in een volgende stad.” De organisatie neemt stelling op allerlei fronten. Sethu: “We zijn bijvoorbeeld niet tegen plastic op zich, wel tegen wegwerp plastic producten. Er is een zeep, gemaakt van Tulsi, een heilige geneeskrachtige plant. Die wordt in plastic verkocht, terwijl Tulsi reinigend werkt. We vonden dat tegenstrijdig. Als we zoiets kopen, sturen we de plastic verpakking ongefrankeerd terug, zodat de producent ervoor moet betalen. In een begeleidende brief schrijven we dat de zeep net zo goed in papier of karton verpakt kan worden en dat we geen ruimte hebben om plastic in onze achtertuin te dumpen. De rijken leven in schone buurten, maar in armere wijken tref je op straat afval aan, omdat het daar niet wordt opgehaald. We kunnen het gevecht met bedrijven als Philips en Unilever niet aan, maar we hoeven niet in alles met ze mee te gaan.”

“Werken aan de goede zaak”

Als Lex Veldhoen Cochin bezoekt is Caroline Montesinos (33) uit Barcelona net aangekomen bij Design & People. Montesinos is freelance ontwerper, werkte en woonde twee jaar in Londen en ontwierp voor opdrachtgevers in diverse landen (Polartec, Fresh From the Lab) kleding, corporate identities, en cd-covers voor popsterren als Britney Spears, Billy Ocean en NSYNC. Ze vond dat allemaal te vrijblijvend: “Ik begon te lezen en op het net te kijken. Ik wilde iets anders, werken aan de goede zaak.” Ze ontdekte de website van Design & People, en werkte in 2005 twee maanden samen met Suku Dass en Sethu Das. Voor de school bij Vellore ontwierp ze grafisch materiaal (schrijfblokken, postpapier, diploma's, bewegwijzering) en een website. Na haar terugkeer in Barcelona ontwierp Montesinos wenskaarten met ingekleurde tekeningen van de leerlingen van de school. De opbrengst hiervan komt ten goede aan een organisatie die kinderen met kanker opvangt. “Op die manier helpt de ene instantie een andere organisatie. Die vorm van onderlinge solidariteit probeert Design & People te stimuleren. Sinds mijn verblijf hier gebruik ik de lettertekens van het Malayam, de lokale taal van Kerala, in mijn ontwerpen. Design & People: heeft een goed uitgangspunt en een erg eerlijke manier om design en architectuur naar mensen te brengen.”

We zijn ook tegen copyright en eerbiedigen het lang niet altijd, omdat we willen dat dingen ten goede komen aan iedereen. Copyright werkt vaak onrechtvaardig. Paul Simon verrichtte in Afrika onderzoek naar lokale muziekstijlen. Vervolgens bracht hij een cd uit, maar daarop rustte copyright. Hij nam muziek over van ongeletterde halfnaakte mensen en werd er in de V.S. multimiljoenair mee.”

Paraplu Sethu constateert een groot verschil tussen Indiaas en Europees design. “India heeft geen designverleden. Toen ik onlangs een internationaal designboek inkeek, was dat een shock: er gebeurt zoveel, overall ter wereld. Ik heb het idee dat ik twintig jaar achterloop. De logo's die ik maak zijn zwart-wit. Pas onlangs realiseerde ik me dat. Het heeft ook te maken met goedkope druktechnieken, de organisaties waarvoor we werken hebben weinig geld. Ik ben niet de juiste persoon om Europees design te plaatsen. Er zijn goede designers en daar ben ik blij om. Maar ik vraag me af of veel van hen van nut zijn voor de maatschappij.

Wij maken ons drukker om het doel dan om de vorm.

Een oude man in Orissa was zijn paraplu kwijtgeraakt en zat te huilen. Hij kon geen nieuwe betalen. Ik gaf hem mijn paraplu. De volgende dag vond ik zijn paraplu terug, vol gaten. Hij was veel blijer toen ik hem die weer gaf. Dit typeert onze band met gebruiksartikelen. In Europa verandert de mode om de haverklap. Mensen laten overal paraplu's staan en kopen meteen een nieuwe. Wij gaan nu ook die kant op.

We vinden Design & People een goed concept. Misschien is het van korte duur, maar het groeit. Er is niet veel geld voor nodig en we kunnen het desnoods vanuit onze slaapkamer doen. We hebben niets te verliezen.” ^{fin}

designandpeople.org